

ΜΑΘΗΜΑ 16

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΑ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ

Nostri, postquam pila in hostes misērunt, gladiis rem gerunt. Repente post tergum equitātus cernitur; cohortes appropinquant; hostes terga vertunt ac fugiunt; eis equites occurrunt. Fit magna caedes. Sedulius, dux et princeps Lemovīcum, occiditur; dux Arvernōrum vivus in fugā comprehenditur; signa militaria LXXIII (septuaginta quattuor) ad Caesarem referuntur; magnus numerus hostium capitur atque interficitur; reliqui ex fugā in civitatēs discēdunt. Postero die ad Caesarem legati mittuntur. Caesar iubet arma tradi ac principes prodūci. Ipse pro castris consēdit; eo duces producuntur. Vercingetorix deditur, arma proiciuntur.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Οι δικοί μας, αφού έριξαν τα ακόντια εναντίον των εχθρών, μάχονται με ξίφη. Ξαφνικά στα νώτα (τους) διακρίνεται το ιππικό· οι κοόρτεις πλησιάζουν· οι εχθροί στρέφουν τα νώτα και τρέπονται σε φυγή· τους επιτίθενται οι ιππείς. Γίνεται μεγάλη σφαγή. Ο Σεντούλιος, στρατηγός και ηγεμόνας των Λεμοβίκων, φονεύεται· ο στρατηγός των Αρβέρνων ζωντανός κατά τη φυγή συλλαμβάνεται. Εβδομήντα τέσσερις στρατιωτικές σημαίες στον Καίσαρα παραδίδονται· μεγάλος αριθμός εχθρών συλλαμβάνεται και φονεύεται· οι υπόλοιποι μετά τη φυγή διασκορπίζονται στις επικράτειές τους. Την άλλη μέρα στον Καίσαρα στέλνονται πρεσβευτές. Ο Καίσαρας διατάζει να παραδοθούν τα όπλα και οι ηγεμόνες να οδηγηθούν μπροστά (του). Ο ίδιος πήρε θέση μπροστά στο στρατόπεδο· σ' αυτό το σημείο οι αρχηγοί οδηγούνται μπροστά. Ο Βερκιγγετόριγας παραδίδεται, τα όπλα κατατίθενται.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ				ΕΠΙΘΕΤΑ
Α΄ ΚΛΙΣΗ	Β΄ ΚΛΙΣΗ		Γ΄ ΚΛΙΣΗ	Β΄ ΚΛΙΣΗ
Fuga, ae Θ	Arverni, orum A		Caesar, aris A	Magnus, a, um
	Gladius, ii/i A		Dux, cis A	Posterus, a, um
Δ΄ ΚΛΙΣΗ	Legatus, i A		Eques, itis A	Reliquus, a, um
Equitatus, us A	Numerus, i A		Hostis, is A	Vivus, a, um
	Sedulius, ii/i A		Lemovices, um A	
Ε΄ ΚΛΙΣΗ	Arma, orum O		Princeps, ipis A	Γ΄ ΚΛΙΣΗ
Dies, diei A	Castra, orum O		Vercingetorix, igis A	Militaris, is, e
Res, rei Θ	Pilum, i O		Caedes, is Θ	
	Signum, i O		Civitas, atis Θ	
	Tergum, i O		Cohors, rtis Θ	

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ	ΕΙΔΟΣ
Noster, nostra, nostrum	Κτητική, α΄ πρόσωπο, πολλοί κτήτορες
Is, ea, id	Οριστική
Ipse, ipsa, ipsum	Οριστική

PHMATA	
Appropinquo, appropinquavi, appropinquatum, appropinquare	1
Iubeo, iussi, iussum, iubere	2
Capio, cepi, captum, capere	3
Cerno, crevi, cretum, cernere	3
Comprehendo, comprehendi, comprehensum, comprehendere	3
Consido, consedi, consessum, considerare	3
Dedo, dedidi, deditum, dedere	3
Discedo, discessi, discessum, discedere	3
Fugio, fugi, fugitum, fugere	3
Gero, gessi, gestum, gerere	3
Interficio, interfeci, interfectum, interficere	3
Mitto, misi, missum, mittere	3
Occido, occidi, occisum, occidere	3
Occurro, occurri και occucurri, occursum, occurrere	3
Produco, produxi, productum, producere	3
Proicio, proieci, proiectum, proicere	3
Refero, retuli, relatum, referre	
Trado, tradidi, traditum, tradere	3
Verto, verti, versum, vertere	3
Fio, factus sum, - , fieri	

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Postquam...miserunt: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου, εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο postquam , εκφέρεται με οριστική , γιατί εκφράζει πραγματικό γεγονός σε χρόνο παρακείμενο, στην κύρια υπάρχει ιστορικός ενεστώτας και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

- 1) Διαβάζοντας το κείμενο της ενότητας να εντοπίσετε τρεις λέξεις που σας θυμίζουν αντίστοιχες ελληνικές και να τις καταγράψετε.
- 2) Να κλιθούν οι συνεκφορές: magna caedes, signa militaria.
- 3) Να γραφούν τα παρακάτω ουσιαστικά του κειμένου στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού: pila, gladiis, equitatus, princeps, die, duces.
- 4) Να γραφούν οι πλάγιες πτώσεις (και στους δύο αριθμούς) του ίδιου γένους των αντωνυμιών: nostri, eis, ipse.
- 5) Να γίνει χρονική αντικατάσταση των ρημάτων: miserunt, fugiunt, iubet.
- 6) Να κλιθούν στην οριστική Ενεστώτα και Μέλλοντα τα ρήματα: cernitur, occiditur, capitur